# ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)

3 juli 2001 *

In zaak C-297/00,

**Commissie van de Europese Gemeenschappen,** vertegenwoordigd door B. Mongin als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg,

verzoekster,

tegen

**Groothertogdom Luxemburg,** aanvankelijk vertegenwoordigd door P. Steinmetz, vervolgens door J. Faltz, als gemachtigden,

verweerder,

betreffende een verzoek om vast te stellen dat het Groothertogdom Luxemburg, door niet binnen de gestelde termijn de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, met inbegrip van mogelijke sancties, vast te stellen om te voldoen aan richtlijn 98/35/EG van de Raad van 25 mei 1998 tot wijziging van richtlijn 94/58/EG inzake het minimumopleidingsniveau van zeevarenden (PB L 172, blz. 1), de

* Procestaal: Frans.

krachtens artikel 249 EG en artikel 2 van deze richtlijn op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: C. Gulmann, kamerpresident, J.-P. Puissochet en J. N. Cunha Rodrigues (rapporteur), rechters,

advocaat-generaal: C. Stix-Hackl,
griffier: R. Grass,

gezien het rapport van de rechter-rapporteur,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 10 mei 2001,

het navolgende

## Arrest

1 Bij op 3 augustus 2000 ter griffie van het Hof neergelegd verzoekschrift heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen het Hof krachtens artikel 226 EG verzocht vast te stellen dat het Groothertogdom Luxemburg, door niet binnen de

gestelde termijn de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, met inbegrip van mogelijke sancties, vast te stellen om te voldoen aan richtlijn 98/35/EG van de Raad van 25 mei 1998 tot wijziging van richtlijn 94/58/EG inzake het minimumopleidingsniveau van zeevarenden (PB L 172, blz. 1; hierna: „richtlijn"), de krachtens artikel 249 EG en artikel 2 van deze richtlijn op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen.

2 Artikel 2 van de richtlijn bepaalt:

„1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 1 juli 1999 of een jaar na de aanneming van deze richtlijn, indien die datum vroeger is, aan deze richtlijn te voldoen.

2. Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

3. De lidstaten stellen het systeem vast van straffen voor overtredingen van de overeenkomstig deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat die straffen worden toegepast. De aldus ingestelde straffen dienen doeltreffend en naar verhouding van de overtreding te zijn en een ontradend effect te hebben.

4. De lidstaten delen de Commissie onverwijld de tekst mee van alle bepalingen die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen. De Commissie stelt de andere lidstaten daarvan in kennis."

3 De richtlijn is vastgesteld op 25 mei 1998, zodat de omzettingsbepalingen uiterlijk op 25 mei 1999 in werking moesten treden.

4 Aangezien de Commissie van de Luxemburgse regering geen mededelingen in verband met de omzetting van de richtlijn had ontvangen, heeft zij het Groothertogdom Luxemburg bij brief van 20 augustus 1999 aangemaand, binnen een termijn van twee maanden zijn opmerkingen te maken.

5 Deze brief is onbeantwoord gebleven. De Commissie heeft vervolgens op 24 januari 2000 een met redenen omkleed advies uitgebracht waarin zij vaststelde, dat het Groothertogdom Luxemburg niet de nodige maatregelen heeft genomen om aan de richtlijn te voldoen, en derhalve de krachtens deze richtlijn op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen. Zij verzocht het Groothertogdom Luxemburg binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving ervan de nodige maatregelen te nemen om aan dit advies te voldoen.

6 In haar antwoord van 13 april 2000 heeft de Luxemburgse regering te kennen gegeven, dat zowel het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst, 1978 (hierna: „STCW-verdrag") als de Code voor opleiding, diplomering en wachtdienst van zeevarenden (hierna: „STCW-code") en de bijbehorende technische bijlagen in het Luxemburgse recht zijn opgenomen en dat de maatregelen ter uitvoering van deze regelingen op bestuursrechtelijk gebied aan de Internationale Maritieme Organisatie (hierna: „IMO") zijn meegedeeld. Aangezien de richtlijn de inhoud van de STCW-code en de technische bijlagen grotendeels overneemt, heeft het Groothertogdom Luxemburg haars inziens ruimschoots aan de krachtens de richtlijn op hem rustende verplichtingen voldaan. De Luxemburgse regering heeft evenwel erkend, dat de nationale bepalingen niet naar de richtlijn verwijzen en dat een formele omzetting van de richtlijn nodig is om aan de verplichtingen op grond van het gemeenschapsrecht te voldoen. Zij heeft eraan toegevoegd, dat binnenkort een wetsontwerp in die zin bij het parlement zou worden ingediend.

7 Tijdens een vergadering op 12 juli 2000 van het comité dat krachtens artikel 13 van richtlijn 94/58/EG van de Raad van 22 november 1994 inzake het minimumopleidingsniveau van zeevarenden (PB L 319, blz. 28) is opgericht, heeft de Luxemburgse delegatie bevestigd, dat de maatregelen tot omzetting van de richtlijn in het Luxemburgse recht in behandeling waren.

8 In haar verzoekschrift stelt de Commissie, dat de lidstaten op grond van de artikelen 249, derde alinea, en 10, eerste alinea, EG de nodige maatregelen moeten treffen om de richtlijnen binnen de gestelde termijn in hun nationale recht om te zetten, en haar die maatregelen moeten meedelen. Deze verplichtingen zijn ook vastgelegd in artikel 2 van de richtlijn.

9 De Luxemburgse regering heeft haar de bepalingen van nationaal recht die zij op onder de richtlijn vallende gebieden heeft vastgesteld, echter niet meegedeeld. De Commissie beschikt evenmin over andere gegevens waaruit zij zou kunnen afleiden, dat het Groothertogdom Luxemburg aan de richtlijn, inzonderheid aan artikel 2, heeft voldaan. Bijgevolg is het Groothertogdom Luxemburg de krachtens het gemeenschapsrecht op hem rustende verplichtingen niet nagekomen.

10 In repliek merkt de Commissie op, dat het niet is uitgesloten, dat een richtlijn door middel van bekrachtiging van een internationaal verdrag met gelijkluidende bepalingen wordt omgezet. In dat geval moeten de bekrachtiging en het verdrag echter op zodanige wijze worden gepubliceerd, dat aan de in de rechtspraak gestelde eisen van duidelijkheid en zekerheid van de rechtssituatie wordt voldaan (arrest van 6 mei 1980, Commissie/België, 102/79, Jurispr. blz. 1473). De lidstaat moet een nauwkeurig normatief kader scheppen dat de volledige toepassing van het verdrag garandeert, inzonderheid ten aanzien van particulieren, wanneer het rechten voor hen in het leven roept. Anderzijds moeten de marktdeelnemers ervan in kennis worden gesteld, dat het verdrag door middel van de richtlijn in het gemeenschapsrecht is opgenomen en dus indirect aan de rechtsmacht van het Hof is onderworpen.

11 Volgens de Commissie staat vast, dat deze voorwaarden in casu niet vervuld zijn, gelet op het voornemen van het Groothertogdom Luxemburg de richtlijn formeel om te zetten door wijziging van de wet van 9 november 1990 tot oprichting van een Luxemburgs openbaar register voor zeeschepen (hierna: „wet van 9 november 1990") en van de wet van 14 april 1992 houdende disciplinaire en strafrechtelijke bepalingen voor de koopvaardij (hierna: „wet van 14 april 1992").

12 De Luxemburgse regering betoogt, dat volgens de wet van 9 november 1990, zoals gewijzigd, het STCW-verdrag een bestanddeel hiervan is. Teneinde er werking aan te verlenen, zijn het STCW-verdrag en de wijzigingen van de technische bijlagen bij groothertogelijke besluiten van 29 januari 1997 en 13 september 1999 in de *Mémorial (Staatsblad van het Groothertogdom Luxemburg)* gepubliceerd. Zowel het STCW-verdrag als de STCW-code met de technische bijlagen zijn dus van toepassing in het Luxemburgse recht. Bovendien zijn de uitvoeringsmaatregelen op bestuursrechtelijk gebied aan het IMO meegedeeld.

13 Aangezien de richtlijn de inhoud van de STCW-code en de technische bijlagen grotendeels overneemt, voldoet het Groothertogdom Luxemburg reeds voor een groot deel aan de krachtens de richtlijn op hem rustende verplichtingen. Ter volledige voldoening aan de uit het gemeenschapsrecht voortvloeiende verplichtingen heeft de Luxemburgse regering evenwel een wetsontwerp ingediend, dat ertoe strekt de richtlijnen 98/35 en 94/58 om te zetten door wijziging van de wetten van 9 november 1990 en 14 april 1992.

14 In dupliek stelt de Luxemburgse regering, dat een ontwerp van groothertogelijk besluit tot omzetting van de richtlijn is voorgelegd aan de Conseil de gouvernement, die het zo spoedig mogelijk zal goedkeuren. Zij nodigt de Commissie derhalve uit het onderhavige beroep in te trekken, en verzoekt het Hof het beroep af te wijzen dan wel de procedure te schorsen in afwachting van de afstand van instantie door de Commissie.

15 Om te beginnen moet worden vastgesteld, dat het Hof geen aanleiding ziet de procedure te schorsen (zie arrest van 16 december 1999, Commissie/Luxemburg, C-47/99, Jurispr. blz. I-8999, punt 12).

16 Ten gronde bestrijdt het Groothertogdom Luxemburg niet, dat het niet binnen de gestelde termijn de nodige uitvoeringsmaatregelen heeft vastgesteld om aan de richtlijn te voldoen. In die omstandigheden moet de niet-nakoming gegrond worden geacht.

17 Derhalve moet worden vastgesteld dat het Groothertogdom Luxemburg, door niet binnen de gestelde termijn de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, met inbegrip van mogelijke sancties, vast te stellen om aan de richtlijn te voldoen, de krachtens artikel 2 van de richtlijn op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen.

**Kosten**

18 Volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen, indien dat is gevorderd. Daar het Groothertogdom Luxemburg in het ongelijk is gesteld, moet het overeenkomstig de vordering van de Commissie in de kosten worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

rechtdoende, verstaat:

1) **Door niet binnen de gestelde termijn de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, met inbegrip van mogelijke sancties, vast te stellen om te voldoen aan richtlijn 98/35/EG van de Raad van 25 mei 1998 tot wijziging van richtlijn 94/58/EG inzake het minimumopleidingsniveau van zeevarenden, is het Groothertogdom Luxemburg de krachtens artikel 2 van deze richtlijn op hem rustende verplichtingen niet nagekomen.**

2) **Het Groothertogdom Luxemburg wordt verwezen in de kosten.**

Gulmann Puissochet Cunha Rodrigues

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 3 juli 2001.

De griffier

R. Grass

De president van de Derde kamer

C. Gulmann